

**Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Луганський національний
університет імені Тараса Шевченка»**

Інститут культури і мистецтв

**ТВОРЧІ ПОШУКИ В ГАЛУЗІ
МИСТЕЦТВА ТА ХУДОЖНЬОЇ ОСВІТИ:
СУЧАСНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**МАТЕРІАЛИ
II РЕГІОНАЛЬНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

11 – 12 квітня 2011 року

Збірник наукових праць.

**Луганськ
2011**

УБК 729.8
ББК 85.32
А 29

Творчі пошуки в галузі мистецтва та художньої освіти: сучасність та перспективи
: Збірник матеріалів II регіональної науково-практичної конференції (11-12 квітня 2011 року). – Збірник наукових праць. – Луганськ : ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2011. – 194с.

Головний редактор:
кандидат філософських наук, доцент **Ірдиненко К.О.**

Заступник головного редактора:
доктор педагогічних наук, доцент **Зюзіна Т.О.**

Редакційна колегія:
доктор медичних наук, проректор з науково-педагогічної роботи
ЛНУ імені Тараса Шевченка **Клімочкіна О.М.**,
кандидат педагогічних наук, професор,
Заслужений працівник культури України,
директор Інституту культури і мистецтв
ЛНУ імені Тараса Шевченка **Гвоздєва Н.П.**,
кандидат педагогічних наук, доцент, заступник
директора ІКМ з навчальної роботи **Федоріщева С.П.**,
доктор філософських наук, професор,
завідувач кафедри культурології та кіно-, телемистецтва ЛНУ імені Тараса Шевченка **Федь І.А.**

Збірник об'єднує матеріали доповідей, присвячених теоретико-методологічним проблемам мистецтва та художньої освіти. Публікації подаються мовою оригіналу.

Рекомендовано до друку на засіданні кафедри хореографії
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»
(протокол № 8 від 7 квітня 2011 року)

© ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

ЗМІСТ

1. Антощенко К.М. Розвиток українського театрального мистецтва на сучасному етапі.....	6
2. Белкіна Г.В. Виникнення та розвиток техніки батик у країнах Давнього Сходу та Україні.....	10
3. Васильченко А.С. Класичний танець як основа українського академічного танцю.....	17
4. Вовченко К.Г. Припинення, сором, ганьба та інші складові реаліті-шоу як сходинки до деградації особистості.....	23
5. Волдаєва Е.В. Теоретичне обґрунтування історичного розвитку культури мешканців Луганщини. Особливості розвитку та побуту донських козаків.....	28
6. Волков О.Ю. Мистецтво авангарду у контексті художньої культури ХХ століття.....	33
7. Давлаткадамова Г.М. Характерні риси та школи хореографічного мистецтва в Україні у другій половині ХХ століття.....	36
8. Дейнегіна Т.О. Історія телебачення: проблеми її періодизації.....	41
9. Дегтярьов Д. В. Балетмейстер і сфера його творчої діяльності.....	49
10. Дячук І.І. Хореографическое искусство как средство эстетического воспитания детей.....	54
11. Жусва К.С. Історія Луганського краєзнавчого музею.....	60
12. Заблоцька О.С. Візуальна культура майбутніх фахівців образотворчого мистецтва як важлива складова професійної діяльності.....	63
13. Завийская А.А. Брейк-данс как одно из направлений современного танца...	70
14. Іваник К.А. Танцювальна культура України та її регіональні особливості	73
15. Ильина Н.В. Использование различных изобразительных техник в формировании ассоциативного мышления	79
16. Ірдинєнко К.О. Проблема формотворчества в искусстве ХХ века.....	84
17. Косолапова М.С. Хореографія як вид мистецтва	87
18. Кравченко Т.В. Роль творчества Мэри Вигамн в развитии танца модерн.....	92
19. Метьолкіна Ю.Г. Танець і пісня в українському народному хореографічному мистецтві.....	95
20. Негода Л.Л. Передумови розвитку національної	

хореографії Польщі та Болгарії	100
21. Несвіт Ю.В.	
Исполнительские аспекты деятельности концертмейстера баяниста в хореографическом образовательном процессе.....	106
22. Никулкина Д.А.	
Творческий и жизненный путь Марты Грэхэм.....	112
23. Онопрієнко С. В.	
Першоджерельні витоки народних танців східних слов'ян.....	116
24. Петрак Т.Ю.	
Влияние ритмической гимнастики на формирование координации движений у детей старшего дошкольного возраста.....	119
25. Путінцева Н.С.	
Жанр кіно-комедії у творчості Чарлі Чапліна.....	124
26. Рожко М.М.	
Розвиток творчої активності студентів-хореографів у ВНЗ культури і мистецтв	126
27. Сапронова Ю.К.	

УДК 371. 13:7

М. М. Рожко

РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ-ХОРЕОГРАФІВ У ВНЗ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

Розвиток сучасної педагогіки характеризується підвищеною увагою до внутрішнього потенціалу людини, створенням освітнього середовища, що сприяє творчій активності особистості. У системі вищої освіти існує гостра потреба в підготовці інтелектуальних, ініціативних фахівців з розвиненим творчим мисленням, а це, у свою чергу, супроводжується підвищеними вимогами до освітнього процесу, підвищеною увагою до самостійної активності студентів, до розвитку професійно-значущих якостей і здібностей. Тим часом, ефективність майбутньої професійної діяльності студента-хореографа залежить не тільки від придбаних у ВНЗ професійних знань і умінь, але й від рівня сформованості здібностей до подальшого професійно-творчого розвитку. Їх спрямованість на професійне самовизначення і самостворення, формування культури рефлексії, творчого мислення, інтенсивний розвиток механізмів особистісного професійно-творчого розвитку є логічним наслідком розширення й оновлення освітніх цінностей.

Базовими для розробки досліджуваної проблеми є роботи про загальні закономірності педагогічного процесу у вищій школі, моделях особистості майбутнього фахівця, відповідних технологіям навчання й виховання (З. Архангельський, П. Астафьев, Є. Белозерцев, В. Загвязінський, В. Кан-Калік, Є. Клімов, Н. Кузьміна, А. Маркова, Н. Галізїна, В. Шадрікова та ін.) [1, с. 321].

Загальнотеоретичні основи професійної підготовки педагогів-хореографів викладені в працях А. Ваганової, К. Гойлезовського, Р. Захарова, Ф. Лопухова, А. Мессерера, Ж.-Ж. Новера, І. Смірнова, Н. Стукалкіної, М. Тарасова та ін. [2, с. 89].

Актуалізується поняття “творчість” як спосіб ефективного розвитку і професійно-особистісної самореалізації (У. Андреев, Д. Богоявленська, І. Калошина, І. Лернер, Я. Пономарьов, П. Симонов та ін.) [1, с. 341].

Аналіз наукової літератури показує, що дослідження в галузі хореографії носили, в основному, мистецтвознавчий характер (Р. Богданов, І. Дубник, О. Солодовніков, В. Уральська та ін.) [2, с. 91].

Не зважаючи на існування досить глибоких теоретико-методологічних досліджень, розвитку творчої активності студента-хореографа приділяється недостатня увага.

На основі аналізу різних наукових підходів до трактування активності як особистісної якості великого значення набуває положення про те, що правильне розуміння її суті й структури неможливе без виявлення джерел її виникнення, взаємозв'язку з іншими особистісними й психічними властивостями і, перш за все, взаємозв'язку активності з діяльністю.

Таким чином, активність особистості зводиться до її мобілізації, узгодження з вимогами діяльності, сполучення з активністю інших людей. Ці моменти складають найважливішу характеристику особистості як суб'єкта діяльності.

Важливим також є визнати, що різноманіття підходів до визначення понять “творчість” і “активність” приводить до неоднозначного розуміння ученими сенсу терміну “творча активність”. При цьому К. Платонов, визначає творчу активність як стан максимальної повної реалізації своєї потенційної можливості [3, с. 116].

Р. Захаров розглядає творчу активність як особистісну якість, як вищий рівень активності, що свідчить про її яскраву індивідуальність, процес розвитку якої залежить від характеру діяльності і збільшених ускладнень [4, с. 127].

Л. Гуляєва визначає творчо-активну особистість як особистість, здатну естетично перетворювати предмети природи і діяльнісно сприймати мистецтво [5, с. 57].

Розглядаючи взаємозв'язок активності особистості з мотивацією навчання, учені визначають різні рівні активності. Так, “активність відтворення” вони характеризують прагненням особистості зрозуміти, запам'ятати, відтворити інтерпретації, що пов'язуються з бажанням досягнути сенс навчання, установити зв'язки між явищами й процесами, а також опанувати способами застосування знань у змінених умовах. Нарешті, “творча активність припускає прагнення студента до теоретичного осмислення знань, самостійного пошуку вирішення проблем, вияву пізнавальної цікавості” [5, с. 81].

Відзначаючи багатогранність творчого процесу, К. Роджерс вважає, що він “пов'язаний з високою напругою усіх духовних сил людини, вимагає інтенсивної розумової діяльності й уяви, концентрації уваги, вольової напруги, мобілізації всіх знань і досвіду” [6, с. 113].

Творча активність особистості не може бути завжди однаковою, вона схильна до змін, тобто, ступінь активності може знижуватися, посилюватися, поступово розвиватися. Поділяючи цю позицію, додамо, що внутрішні чинники нарівні з зовнішніми, виконують не тільки перетворювальну функцію, але й ту, що творить, співтворчу.

Розвиток особистості – підсумок внутрішньої роботи самої особистості, в процесі якої зміст зовнішніх чинників стає знаряддям діяльності індивіда.

Наразі, ми бачимо, що всі визначення творчої активності не дають чіткого уявлення про суть даного феномена. Суть нашого підходу полягає в розгляді творчої активності як системи, сукупності окремих компонентів, взаємозв'язок яких дозволяє виявити нові інтелектуальні якості особистості студента-хореографа в умовах вузівської підготовки.

Спираючись на виділені теоретичні узагальнення й положення, ми погоджуємося з думками попередніх учених про те, що творча активність є складною динамічною особистісною освітою, заснованою на взаємовпливі внутрішніх і активно, творчо сприйнятих зовнішніх чинників, це продукт професійної свідомості, цільової поведінки, спрямованих на досконалість і успіх, творення нового, неповторного.

Таким чином, процес навчання студента-хореографа у ВНЗ культури і мистецтв є цілісною багаторівневою системою, усі елементи якої взаємозв'язані, взаємозалежні і вплив кожного з них опосередкований сукупністю умов і чинників.

Основні суперечності у виконавській діяльності хореографа, що визначають зміст проблемного творчого завдання, можна виразити наступною схемою.

Художні: між цінностями студента й художніми потребами сучасної молоді, що змінюються; між інтерпретацією педагога й індивідуальністю студента.

Практичні: між цілісністю ідейно-художнього задуму й роздробленістю практичних завдань; між наявним і необхідним рівнем теоретичних знань; між наявними й необхідними виконавськими можливостями; між спеціальними знаннями й умінням застосувати їх на практиці [7, с. 163].

Важливе місце в даній групі займає суперечність між стереотипами, що мають студенти, бар'єрами навчання, поведінки, або спілкування сформованими в хореографічному колективі.

Таким чином, однією з основних причин суперечності є “особистісний чинник”, тобто невідповідність психічних і психофізіологічних можливостей особистості тим вимогам, які пред'являються до неї в процесі навчання. У зв'язку з тим, що виявлення професійної придатності хореографа часто затягується на довгі роки, необхідно ввести раннє діагностування рівня розвитку спеціальних здібностей на початкових етапах навчання.

У результаті слід зазначити – суперечності, що виникають у процесі навчання й виховання, є рушійною силою навчального процесу, сприяють розвитку творчої активності студента-хореографа. Безумовно, процес вирішення будь-яких протиріч, пов'язаних з навчанням і вихованням, відбувається під контролем викладача. При цьому необхідно уміти створювати такі педагогічні умови, при яких процес вирішення протиріч відбувається при максимальному ступені активності і самостійності з боку всіх учасників освітнього процесу. Подолання їх можливо лише при високому рівні організації художньо-педагогічного процесу, його творчій спрямованості.

Література

- 1. Рубинштейн С.Л.** Проблемы общей психологии. / С.Л. Рубинштейн. – М. : Знание, 1973. – 416 с.
- 2. Гуляева Л. М.** Эстетическое воспитание и творческая активность личности. / Л.М. Гуляева. – М. : Знание, 1983. – 164 с.
- 3. Платонов К. К.** Структура и развитие личности. / К. К. Платонов. – М. : Наука, 1986. – 255 с.
- 4. Захаров Р. В.** Слово о танце. / Р. В. Захаров. – М. : ВТО, 1979. – 145 с.
- 5. Кузьмина Н. В.** Способности, одарённость, талант учителя. / Н. В. Кузьмина. – Л. : Изд-во Ленингр. ун-та, 1967. – 167 с.
- 6. Роджерс К. Р.** Взгляд на психотерапию. Становление человека. / К. Р. Роджерс. – М. : Знание, 1994. – 279 с.
- 7. Абрамян В. Ц.** Театральная педагогика. / В.Ц. Абрамян. – К. : Лібра, 1996. – 224 с.